

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

ליום 30 ביוני 2023

תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

ליום 30 ביוני 2023

עמוד

1	דוח מיוחד של רואה חשבון המבקר
3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
5	מתודולוגיית החישוב
6	הערות והבהרות
8	סעיף 1- יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון
10	סעיף 2 - מאזן כלכלי
11	סעיף 2א – מידע אודות מאזן כלכלי
15	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
16	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
18	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
19	סעיף 5 - סף הון (MCR)
20	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
21	סעיף 9 – מגבלות על חלוקת דיבידנד

לכבוד

הדירקטוריון של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דיווח של רואה החשבון המבקר בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

(להלן - החברה) ליום 30 ביוני 2023

מבוא

ביצענו את הנהלים המפורטים להלן בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, של החברה, ליום 30 ביוני 2023 (להלן – "הדוח" או "דוח יחס כושר פירעון"). הדיווח שלנו מתייחס אך ורק לחישובי יחס כושר פירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ואינו מתייחס לכל פעילות אחרת של החברה.

אחריות

הדירקטוריון והנהלה אחראים להכנה ולהצגה של הדוח בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנקבעו בפרק 2 חלק 2 שער 5 של החוזר המאוחד ובהנחיות נלוות (להלן ביחד – "הוראות הממונה"). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה. אחריות זו כוללת בחירה ויישום של שיטות מתאימות להכנת המידע הערוך ושימוש בהנחות ואומדנים לגילויים פרטניים, שהם סבירים בנסיבות הנתונות. יתרה מזאת, אחריות זו כוללת תכנון, הטמעה ותחזוקה של מערכות ותהליכים הרלוונטיים להכנת המידע הערוך באופן שאינו כולל מידע מוטעה מהותית. אחריותנו היא להביע מסקנה על עריכת והצגת חישובי דוח יחס כושר פירעון בהתאם להוראות הממונה בהתבסס על הנהלים המפורטים להלן.

היקף הסקירה

ביצענו את התקשרותנו בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאין ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי" שפורסם ע"י IAASB. נהלי העבודה כללו את הנהלים המפורטים להלן, על מנת להעריך האם החישובים שבוצעו על ידי החברה בנושא האמור, ליום 30 ביוני 2023, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה. עם זאת, איננו מספקים מסקנה נפרדת עבור כל גילוי.

נהלי העבודה כללו את הנהלים הבאים:

- עיון בדוח יחס כושר פירעון והסברים שנכללו בו;
- עריכת בירורים, בעיקר עם האנשים האחראים על הפקת דוח יחס כושר פירעון ועל עריכת חישובים בקשר ליחס כושר פירעון; לרבות בירורים אודות השינויים המהותיים שהתרחשו במודלים, במתודולוגיות בתהליכי החישוב ובמערכות;
- סקירת שינויים מהותיים במחקרים שהשפיעו על דוח זה ככל שרלוונטי;
- ביצוע נהלי סקירה אנליטיים, ובכלל זה בחינת סבירות השינויים המהותיים בסעיפי הדוח המרכזיים.

עבודתנו הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שנידע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על הנהלים שבוצעו, לא בא לתשומת לבנו דבר הגורם לנו לסבור כי חישובי יחס כושר הפירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2023 של החברה, אינם ערוכים בהתאם להוראות הממונה, מכל הבחינות המהותיות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד (3). הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתליות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון וכן בדבר אי הודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
27 בדצמבר, 2023

א. רקע ודרישות גילוי

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 שכותרתו "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "חוזר סולבנסי" או "החוזר"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר -2022-1-8 (להלן – "הוראות הגיליון").

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנס', יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות הגילוי, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה של החוזר. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הרשות").
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

(א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

- (1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לתום שנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2022 – 90% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2021 - 85%).
- (2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה הראשונה המצוינת לעיל.

- (ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate)
צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנבועים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.
- הון עצמי מוכר
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- הון רובד 1 נוסף
שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף.
- הון רובד 2
מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישי מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה
הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובראות.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בתום שנת 2024.
- UFR
שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA)
רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2023 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברה מוחזקת שאחזקת זכויות במקרקעין הינה עיסוקה היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות (למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה החברה את אישור הממונה לכך, כנדרש).

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחדים להם לפי ההוראות בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח התקופתי ליום 30 ביוני 2023 לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי ליום 30 ביוני 2023 אם וככל שבוצעו.

דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה למועד פרסום הדיווח הכספי ליום 30 ביוני 2023. לפיכך, דוח זה לא עודכן להשלכות מלחמת "חרבות ברזל" אם וככל שאלו קיימות. למידע נוסף בקשר להשלכות מלחמת "חרבות ברזל" ראה באור 8(2) לדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר, 2023 וסעיף 3.1 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. פניה מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

בהתאם להוראות חוזר הסולבנסי דיווחה החברה לרשות אודות יחס כושר הפירעון הצפוי ליום 30 ביוני 2023. ביום 23 באוגוסט 2023, קיבלה החברה פנייה מהרשות לעניין יחס כושר הפירעון של החברה. במסגרת המכתב נדרשה החברה להעביר לרשות הערכות הכוללות תחזיות יחס כושר פירעון מפורטות לסוף שנת 2023 ולסוף שנת 2024, תכנית פעולה מפורטת לחיזוק יחס כושר הפירעון ותוכנית פעולה לשיפור יכולתה של החברה להעריך את השפעת הפעילות על יחס כושר הפירעון. עוד נקבע במכתב כי דירקטוריון החברה נדרש לדון בהערכות החברה ובתכניות הפעולה האמורות. החברה נדרשה להעביר את תגובתה לרשות עד ליום 31 בינואר 2024. בכוונת החברה לשקף במסגרת התגובה כאמור את כל הפעולות שכבר יזמה ואת אלו שהיא צפויה ליזום לשם שיפור יחס כושר הפירעון שלה ויכולת הערכתו.

3. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. לפרטים נוספים ראה סעיפים 2.1.1.1(ה)-(ו) ו- 2.2.1.3 בחלק ב' וסעיפים 4.5.1 ו- 4.5.2 בחלק ד', בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2022 ובסעיף 2? לדוח הדירקטוריון של החברה ליום 30 בספטמבר 2023. למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

3. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות (המשך)

- (ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בביאור 34 לדוחות הכספיים לשנת 2022 ובביאור 6 לדוחות הכספיים לרבעון 3 2023 לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.
- (ג) לעניין תקן חשבונאות דיווח כספי בינלאומי 17, חוזי ביטוח (IFRS 17) קיים עדיין חוסר ודאות משמעותי לעניין אופן יישום רכיבים שונים בתקן. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי. נכון למועד זה אין ביכולתה של החברה להעריך השפעה זו באופן מהימן.
- (ד) בהתאם למתואר בביאור א' לעיל, משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, רקע וגילוי, חברה נקטה בחלופת פריסה הדרגתית של ההון הנדרש עד לתום שנת 2024. לנוכח העלייה ההדרגתית בשיעור ההון הנדרש מה-SCR, פועלת החברה להוציא לפועל צעדים שיביאו לשיפור כושר פירעונה ההוני.

4. תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5 "דיווח לממונה על שוק ההון" –אג"ח ח"ץ:

הקצאות של אג"ח ח"ץ מבוססות על גובה ההתחייבות הביטוחית הרשומה בדוח הכספי בגין חוזי הביטוח, כאשר החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17) אופן חישוב ההתחייבות הביטוחית ישתנה באופן משמעותי (מעבר ממדידה על בסיס שיטות אקטואריות מסורתיות למדידה המבוססת על תזרימי מזומנים עתידיים המהווים בריבית חסרת סיכון). לאור זאת, בחודש מרס 2023, פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5" דיווח לממונה על שוק ההון" –אג"ח ח"ץ, החוזר קובע הנחיות לעניין האופן שבו תתבצע ההקצאה של אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ח"ץ החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17). כמו כן, לשינוי באופן ההקצאה אשר יחול ממועד היישום של התקן קיימת השפעה על חישוב הנכס בגין אג"ח מיועדות במאזן הכלכלי ליום 30 ביוני 2023. ההשפעה של יישום הוראות החוזר האמור על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, הינה גידול של כ-0.6% ביחס כושר הפירעון, עם יישום הוראות המעבר וללא יישום הוראות המעבר בתקופת הפריסה.

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2022	2023
מבוקר**)	בלתי מבוקר*)
אלפי ש"ח	
806,716	862,117
813,473	867,035
(6,757)	(4,918)
99.2%	99.4%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ראו סעיף 3)

הון נדרש לכושר פירעון (ראו סעיף 4)

גירעון

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי:

65,000	-
(44,484)	-
827,232	862,117
13,759	(4,918)
101.7%	(***99.4%

גיוס מכשירי הון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

גירעון

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

- (*) כל מקום בדוח זה בו מופיע "בלתי מבוקר" המונח מתייחס לסקירה שנערכה בהתאם לעקרונות תקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3000 - התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי.
- (**) כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
- (***) ראה גם סעיף ד(2) לעיל.

החברה פועלת להוצאה לפועל של מספר צעדים שעשויים להביא לשיפור ביחס כושר הפירעון שלה. נכון למועד פרסום הדוח, לחברה אין יכולת להעריך באופן מהימן את השפעת הצעדים על כושר פירעונה, וגם לא את עיתוי מימושם.

לאחר תאריך הדוח, בחודש אוקטובר 2023, פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן – "המלחמה") במדינת ישראל. התמשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרום השלכות נרחבות על תחומים ענפיים רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה.

התנודות הפוטנציאליות בשווקים הפיננסיים בישראל, שערי מטבע חוץ, זמינות כוח אדם, שירותים מקומיים וגישה למשאבים מקומיים עשויות להשפיע על ישויות אשר פעילותן העיקרית היא עם או בישראל.

בתקופה שממועד פרוץ המלחמה ועד למועד פרסום הדוח, למלחמה השפעה על פעילותה ותוצאותיה של החברה אשר באה לידי ביטוי בעיקר בגין ירידות בשוק ההון בישראל והשפעות הריבית. בשלב זה קיים חוסר וודאות משמעותי בקשר להתפתחות המלחמה, להיקפה ולמשך זמנה. להערכת החברה, נכון למועד פרסום הדוח לא צפוי שינוי מהותי ביחס כושר הפירעון של החברה כתוצאה מהשפעות המלחמה כפי שהן ידועות למועד זה (לרבות שינוי בריבית חסרת הסיכון וכן תשואות שוק ההון) לעומת היחס המפורסם בדוח זה.

להלן שינויים עיקריים בתוצאות לעומת 31 בדצמבר, 2022:

- במהלך תקופת הדיווח חלו מספר השפעות, בחלקן לטובה ובחלקן לשלילה, על סך יחס כושר הפירעון של החברה.

- הפסד חשבונאי שהכירה החברה: במהלך התקופה התהווה לחברה הפסד חשבונאי אשר הביא לירידה בסך הון רובד 1 בסיסי. ההפסד האמור נבע בעיקרו מהרעות חיתומיות במגזר ביטוח כללי בענפי רכב רכוש, חובה וחבויות וכן ממגזר ביטוח חיים.

- עליה ביתרות שווי התיק שבתוקף (VIF): עדכון במודל הוצאות החברה הביא לשיפור האומדן המיטבי בביטוח החיים והבריאות, דבר אשר מיתן את הקיטון הכולל בהון רובד 1 בסיסי (לפרטים נוספים ראה סעיף 2א'- הנחות דמוגרפיות ותפעוליות).

-עליה בהון רובד 2: כתוצאה מעלייה בדרישות ההון של החברה שמיוחסת לעלייה בסיכונים שוק ובסיכונים חיתום בביטוח כללי, חלה עליה בהון רובד 2 (לפרטים נוספים אודות העלייה האמורה, ראה סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)).

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	
366,063	390,166
493,708	506,633

ב. סף הון (MCR)

סף ההון (MCR)-ראו סעיף א.5

הון עצמי לעניין סף ההון- ראו סעיף ב.5

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 30 ביוני 2023		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר		בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח					
21,106	195,934	20,854	193,692	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	34,505	-	30,456	8	נכסי מיסים נדחים, נטו
-	449,046	-	461,211	3	הוצאות רכישה נדחות
139,392	139,392	142,221	142,221		רכוש קבוע
14,278	14,278	14,297	14,297	4	חברות מוחזקות אחרות
277,720	277,720	278,110	278,110		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
957,606	957,606	995,366	995,366		נדל"ן להשקעה אחר
1,480,811	1,647,390	1,541,530	1,717,310		נכסי ביטוח משנה
562,593	557,485	659,113	648,460		חייבים ויתרות חובה
19,041,077	19,041,077	18,567,584	18,565,884		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
					השקעות פיננסיות אחרות:
456,590	460,451	464,463	468,093		נכסי חוב סחירים
185,927	189,193	180,189	180,553	5	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,261,874	932,472	1,283,199	966,692	6	אג"ח מיועדות
108,346	108,346	114,419	114,419		מניות
204,619	204,619	221,194	221,194		אחרות
2,217,356	1,895,081	2,263,464	1,950,951		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
1,477,678	1,477,678	1,300,944	1,300,944		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
230,234	225,248	286,437	286,437		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
26,419,851	26,912,440	26,069,921	26,585,339		סך כל הנכסים
20,871,155	20,882,205	20,222,630	20,233,230		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
					הון
423,096	261,607	430,814	223,783		הון רובד 1 בסיסי
423,096	261,607	430,814	223,783		סך כל ההון
					התחייבויות
4,251,212	4,562,594	4,420,526	4,773,673	1,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
20,127,537	20,739,041	19,643,182	20,282,569	1,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
278,299	-	280,122	-	1	מרווח סיכון (RM)
69,023	-	77,102	-	8	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
190,420	237,632	166,274	220,231	9	זכאים ויתרות זכות
582,911	597,303	476,171	490,887	10	התחייבויות פיננסיות
497,352	514,263	575,730	594,196		התחייבויות אחרות
25,996,755	26,650,833	25,639,107	26,361,556		סך כל ההתחייבויות
26,419,851	26,912,440	26,069,921	26,585,339		סך כל ההון וההתחייבויות

סעיף 2 - מאזן כלכלי (המשך)

- להסברים אודות שינויים עיקריים ברכיבי הון רובד 1 ראה סעיף 1 א' לעיל.
- להסברים אודות שינויים עיקריים בהרכב התחייבויות ביטוח וחוזי השקעה ראו סעיף 2ב' להלן.

סעיף 2א' – מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן – BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע על ידי הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1ד לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 32 לדוחות הכספיים השנתיים.

סעיף 2א' – מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות. ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובראות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנס (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנס, עבור דרישות ההון, הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות:

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהם הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

1. ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
2. שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלוי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
3. אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההון המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.
4. שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

(ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

מודל הוצאות הנהלה וכלליות מבוסס על רמת ההוצאות שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2022, כאשר מודל ההוצאות מחלק את ההוצאות השוטפות לפי סוגי כיסויים ופוליסות, ולוקח בחשבון הוצאות הקשורות לעלויות קבועות או לעלויות תלויות בפרמיה וטיפול בתביעות. במהלך המחצית הראשונה לשנת 2023, התאימה החברה את מודל ההוצאות שלה בכדי לשקף במודל ההוצאות האמור לעיל, את מהלכי ההתייעלות שהחברה יזמה, גיבשה והוציאה לפועל נכון ליום 30 ביוני 2023. עיקרי מהלכי ההוצאות כאמור נסובים סביב קיטון בסעיפי השכר והנלוות ועלויות הלוגיסטיקה.

(ג) הנחות דמוגרפיות

1. **ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות)** - החברה קובעת את שיעור הביטולים באמצעות מחקר לפי סוגי פוליסות וותק, תוך ביצוע התאמות לפי ניסיון החברה ובהתחשב בתוצאות חריגות. מחקר זה נערך כל שנה ומעודכן בתוך המודל.
2. **תמותת גמלאים** - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות – לרבות תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 30 ביוני 2022. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.
3. **תמותת פעילים במוצרים השונים** - על בסיס נתוני מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
4. **תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות ומוצרי בריאות** –
 - שיעורי ה- INCIDENCE לכל המוצרים: מחושבים על בסיס ניסיון מבטחי משנה בהתאמה לניסיון התחלואה של החברה על פי מחקר תחלואה. ניסיון החברה הותאם במחלות קשות לדורות השונים של מוצר זה.
 - הנחת אורך התביעות: במוצרי אי כושר עבודה וסיעוד ההנחה התבססה על מחקר של מבטחי משנה ללא התאמה לניסיון החברה.

(5) **שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה** - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה על פוליסות עד יוני 2001 בהפרדה לפי צבע כסף.

(6) **שיעור עליית שכר צפוי** – בוצע עדכון להנחת שיעור עליית השכר בהתאם למגמות בשוק התעסוקה.

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם הוערכו בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפי הביטוח השונים. עלות התביעות בענפים השונים מבוססת על הערכות ההפרשות שנלקחו בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2023 מהן הוסרו מרווחי הסיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים.

נכסים והתחייבויות אחרים:

(2) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

(3) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(4) השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.

הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.

(5) נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

(6) אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(7) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב) להלן.

(8) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי (לרבות בגין סכום הניכוי) לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

(9) זכאים ויתורות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(10) התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2023		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ר	ביטוח משנה	ברוטו
	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

1,267,968	(25,181)	1,242,787	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
1,611,029	1,566,711	3,177,740	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
2,878,997	1,541,530	4,420,527	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

19,643,182	-	19,643,182	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
22,522,179	1,541,530	24,063,709	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2022		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ר	ביטוח משנה	ברוטו
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

1,243,966	(28,132)	1,215,834	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
1,526,435	1,508,943	3,035,378	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
2,770,401	1,480,811	4,251,212	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

20,127,537	-	20,127,537	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
22,897,938	1,480,811	24,378,749	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

שינויים עיקריים בהרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לעומת 31 בדצמבר 2022:

- חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - הגידול נובע מעלייה בהתחייבויות ביטוחיות בענפי החבויות, החובה ורכב רכוש.
- התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - הקיטון בהתחייבות נובע מקיטון התיק בפוליסות חיסכון טהור כתוצאה מפדיונות עמיתים.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2023			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
881,794	450,980	-	430,814
(2,214)	-	-	(2,214)
-	-	-	-
(17,463)	(17,463)	-	-
862,117	433,517	-	428,600
292,615	-	-	292,615

הון עצמי
ניכויים מהון רובד 1 (א)
הפחתות (ב)
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2022			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
		מבוקר אלפי ש"ח	
809,316	386,220	-	423,096
(2,601)	-	-	(2,601)
-	-	-	-
-	-	-	-
806,715	386,220	-	420,495
288,691	-	-	288,691

הון עצמי
ניכויים מהון רובד 1 (א)
הפחתות (ב)
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד – "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר
2023	2022
בלתי מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

הון רובד 1

הון רובד 1 בסיסי

הון רובד 2:

428,600	420,495
450,980	386,220
-	-
-	-
-	-
(17,463)	-
433,517	386,220
862,117	806,715

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1

מכשירי הון רובד 2

מכשירי הון משני מורכב

מכשירי הון שלישוני מורכב

מכשירי הון משני נחות

בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה לעומת 31 בדצמבר 2022:

- להסברים אודות שינויים עיקריים ברכיבי הון רובד 1 בסיסי ראה סעיף 1 א' וכן סעיף 2ב' לעיל.
- הון רובד 2 : בחודש אפריל 2023 החברה גייסה הון רובד 2 בסך 65 מיליון ש"ח, גידול בהון הנדרש הביא לגידול בהכרה בהון רובד 2.

ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר
2023	2022
בלתי מבוקר	מבוקר
דרישת הון	
אלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

510,041	567,676	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק (*)
62,994	61,440	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
275,203	268,700	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
110,342	110,531	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בריאות (SLT+NSLT)
405,529	417,467	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
<u>1,364,109</u>	<u>1,425,814</u>	סה"כ

(476,893)	(487,492)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
<u>10,553</u>	<u>10,427</u>	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

897,769	948,749	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
120,000	123,287	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
<u>(113,912)</u>	<u>(108,664)</u>	

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

903,857	963,372	שיעור הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה מ SCR (באחוזים)
<u>90%</u>	<u>90%</u>	
<u>813,473</u>	<u>867,035</u>	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון

(*) בהתאמת תרחיש מניות

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2022:

- הון נדרש בשל רכיב סיכונים שוק – העלייה בסיכון השוק נובעת בעיקר מגידול בחשיפת המט"ח והמניות הן בתיק הנוסטרו והן בתיק תלוי התשואה אשר מתבטאת באובדן דמי ניהול עתידיים, בנוסף בגין עלייה במידת ההשפעה של תרחיש הריבית.
- קיטון בסיכונים ביטוח חיים כתוצאה מירידה בסיכון הביטולים בעקבות קיטון בתיק האמור לצד ירידה וכן מירידה בסיכון ההוצאות.
- גידול בסיכונים חיתום בביטוח כללי כתוצאה בגידול בחשיפה לרכב רכוש וכן גידול בתביעות תלויות בענף החבויות.

סעיף 5- סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני
2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	
396,364	407,460
203,368	216,759
366,063	390,166
366,063	390,166

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2023		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
862,117	433,517	428,600
(355,484)	(355,484)	-
506,633	78,033	428,600

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2022		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
806,715	386,220	420,495
(313,008)	(313,008)	-
493,707	73,212	420,495

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2022:

- **MCR** – הגבול העליון של סף ההון הינו 45% מההון הנדרש בתקופת הפריסה, בעקבות הגידול בדרישת ההון בתקופת הפריסה גדל גם סף ההון.
- **הון עצמי לעניין סף הון**:
 - לעניין השינויים בהון רובד 1 ראו סעיף 3 לעיל.
 - הון רובד 2 המוכר לסף הון לא יעלה על 20% מ-MCR בעקבות הגידול ב-MCR ניתן להכיר בסכום גבוה יותר להון רובד 2.

ליום 30 ביוני 2023

ס"כ ללא יישום	השפעת גידול	הדרגתי בהון	השפעת נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרשיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות
הוראות מעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	הדרגתי בהון	נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרשיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					

24,343,830	-	-	-	24,343,830
428,600	-	-	-	428,600
818,133	86,703	(38,535)	(4,184)	862,117
973,833	-	(96,337)	(10,461)	867,035

ס"כ התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2022

ס"כ ללא יישום	השפעת גידול	הדרגתי בהון	השפעת נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרשיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות
הוראות מעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	הדרגתי בהון	נדרש לכושר פירעון	השפעת התאמת תרשיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרשיש מניות
מבוקר					
אלפי ש"ח					

24,657,048	-	-	-	24,657,048
420,495	-	-	-	420,495
784,878	60,832	(36,154)	(2,840)	806,716
910,958	-	(90,386)	(7,099)	813,473

ס"כ התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה בסעיף א - רקע ודרישות גילוי - משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II לעיל.

סעיף 7 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

בחודש נובמבר 2017, קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") – יעד ההון שנקבע הולך ועולה בהתאם לתקופת הפריסה שנקבעה כאשר נכון למועד זה יעד ההון הינו 107% ובסוף תקופת הפריסה הוא יעמוד על 108%.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר
2023	2022
בלתי מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

818,133	784,878
973,833	910,958
(155,700)	(126,080)
84.0%	86.2%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6

גירעון

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	65,000
818,133	784,878
(155,700)	(126,080)
84.0%	86.2%

גיוס מכשירי הון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

גרעון

יחס כושר פירעון (באחוזים)

עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון, ביחס ליעד הדירקטוריון:

107%	107%
(223,868)	(189,847)

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)

חוסר הון ביחס ליעד (אלפי ש"ח)

לפירוט בנוגע לשינויים עיקריים בין התקופות ראה סעיף 1- "יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון".

27 בדצמבר, 2023

דרור קלודה
מנהל הסיכונים

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח